

INTERNATIONAL IDEA PRESS RELEASE

FÅR EJ PUBLICERAS FÖRE KL 00:01 DEN 11 SEPTEMBER 2025

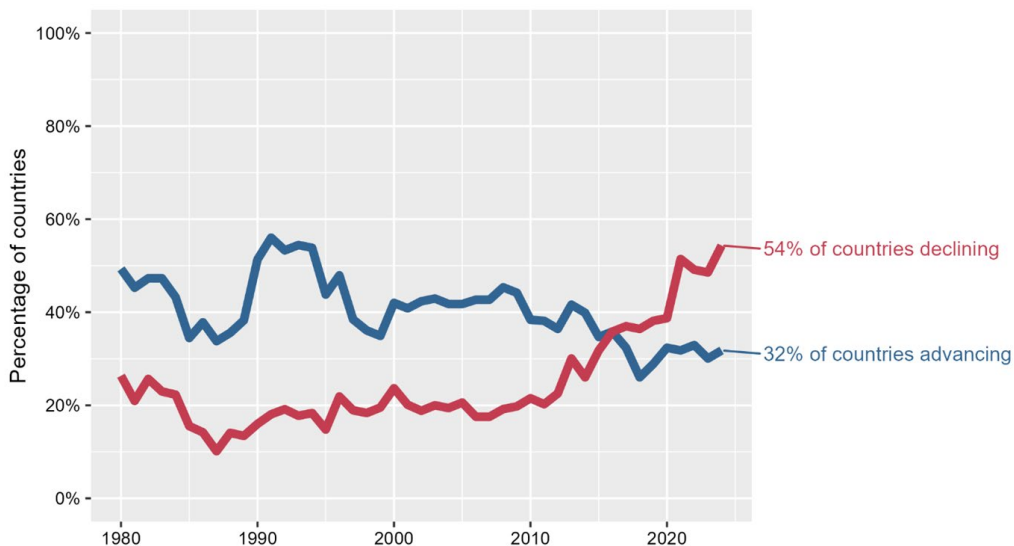
Global demokrati rapport: Majoriteten av länder försämras och pressfriheten når den lägsta nivån på 50 år

Sverige fortsatt ett av de 10 bäst presterande länderna

STOCKHOLM – Demokratin i världen har försvagats. De flesta länder visar en nedåtgående trend, samtidigt som pressfriheten nått sin lägsta nivå på 50 år. Det framgår av en ny rapport från Internationella institutet för demokrati och fria val (International IDEA), en mellanstatlig organisation som har sitt huvudkontor i Stockholm.

Nedgången är en del av en bredare global utveckling där demokratin pressas tillbaka. 54 procent av länderna försämrades i minst en nyckelindikator för demokratiska prestationer under 2024 jämfört med fem år tidigare. Mätningarna omfattar allt från fria och rättvisa val till yttrandefrihet (figur 1).

Figur 1. Andelen länder med betydande framsteg och försämringar på faktornivå



Källa: International IDEA, The Global State of Democracy Indices, 1975–2024, version 9, [n.d.], <<https://www.idea.int/democracytracker/about-the-gsod-indices>>, accessed 30 July 2025.

Kategorierna Rättigheter, Rättsstat och Representation som täcker kärnområden som pressfrihet, domstolars oberoende och trovärdiga val uppvisade alla omfattande nedgångar under perioden.

Minskade internationella stödinsatser för demokrati, bland annat nedskärningarna i USA:s utvecklingsbistånd, riskerar att ytterligare försvaga arbetet med att stärka demokratiska institutioner globalt.

Förra året präglades av det globala supervalåret, då omkring 1,6 miljarder människor röstade. Men den historiskt omfattande röstningsprocessen sammanföll med en tydlig försämring i kategorin Representation. Indikatorn för trovärdiga val sjönk till den lägsta nivån på 30 år, med nedgångar i en femtedel av alla undersökta länder.

I Sverige har inga ytterligare försämringar noterats under 2024, men utvecklingen har heller inte vänt uppåt. Landet ligger fortfarande på plats 10 i tre av fyra huvudkategorier men hamnar på 11:e plats i kategorin rättsstat. Siffrorna visar en utebliven återhämtning efter pandemin snarare än en ny försämring.

År 2024 blev det nionde året i rad där fler länder försämrades än förbättrades. Det är den längsta negativa trenden sedan International IDEA's mätningarna inleddes 1975, enligt rapporten [*The Global State of Democracy 2025: Democracy on the Move.*](#)

Med omkring 304 miljoner människor, dubbelt så många som 1990, som i dag lever utanför sitt födelseland konstaterar rapporten att demokratier måste ompröva synen på väljardeltagande och noggrannare överväga utlandsröstning för att bättre säkerställa demokratisk resiliens.

”Demokratin står inför en perfekt storm av auktoritär återkomst och akut osäkerhet till följd av omfattande sociala och ekonomiska förändringar”, säger International IDEA's generalsekreterare Kevin Casas-Zamora. ”För att stå emot måste demokratier skydda centrala delar av demokratin, som val och rättsstatens principer, men också genomföra djupgående reformer av regeringsutövandet så att det präglas av rättvisa, inkludering och delad välfärd. Som rapporten The Global State of Democracy 2025 visar kan stärkta rättigheter för väljare som bor utomlands dessutom ge demokratiska vinster både i ursprungs- och värdländer.”

Rapporten lyfter också fram positiva utvecklingar. Afrika stod för en stor andel av de globala framstegen och utgjorde 24 procent av länderna som gjorde framsteg – särskilt Botswana och Sydafrika, med förbättringar i trovärdiga val. Trots bakslag i Västasien utmärkte sig Jordanien genom att hålla parlamentsval 2024 som berömdes för ökad rättvisa. Fiji och Maldiverna visade förbättringar inom flera områden. Chile noterade stora framsteg i yttrandefrihet. Brasilien förbättrades inom effektiva parlament och domstolarnas oberoende. Polen såg förbättringar inom rättigheter, rättsstatens principer och representation under 2024.

Huvudpunkter

- Av de länder som undersöktes upplevde 94 länder (54 procent) en försämring i minst en faktor av demokratisk prestation jämfört med sin egen nivå för fem år sedan.
- Pressfriheten försämrades i en fjärdedel av de 173 länder som omfattas, vilket är den mest omfattande nedgången sedan International IDEA's mätningarna inleddes 1975. Även indikatorerna för yttrandefrihet, ekonomisk jämlikhet, trovärdiga val och tillgång till rättvisa försämrades.
- Försämringen av pressfriheten noterades i alla regioner och påverkade 15 afrikanska och 15 europeiska länder samt 6 länder vardera i Nord- och Sydamerika respektive Asien och Stilla-havsområdet.
- Trovärdiga val och effektiva parlament drabbades av breda nedgångar, med försämringar i 35 länder (20 procent) respektive 32 länder (19 procent).
- Representation är fortfarande den kategori som har flest högt presterande länder, men det globala resultatet 2024 var det svagaste sedan 2001. Nedgångar noterades i 21 länder, vilket överträffar framstegen med en kvot på 7 mot 1.
- Den svagast presterande kategorin är rättsstatens principer, där 71 länder (41 procent) hamnar i lågprestandagruppen. Rättsstatens principer uppvisade också flest nedgångar av alla demokratikategorier. Jämfört mellan 2019 och 2024 registrerade 32 länder (19 procent av de bedömda) nedgångar i denna kategori.
- Ungefär vart femte land upplevde dessutom nedgångar i yttrandefrihet (22 procent av länderna), ekonomisk jämlikhet (21 procent) och tillgång till rättvisa (20 procent). Afrika och Europa stod för de största andelarna av nedgångarna.
- Framsteg noterades också inom andra områden av demokratisk prestation globalt, särskilt gällande frånvaro av korruption. Det var det femtonde året i rad där framsteg översteg nedgångar. Ungefär en tredjedel av framstegen skedde i Nord- och Sydamerika.
- I en snabbt föränderlig värld med hög migration bör beslutsfattare uppmärksamma potentialen i utlandsröstning som ett sätt att stärka demokratisk resiliens.
- De flesta som migrerar internationellt stannar på sin födelsekontinent. Till exempel bosatte sig nästan 60 procent av afrikanska migranter inom Afrika.
- Utlandsröstning ger fördelar för både ursprungs- och mottagarländer, genom att bidra till en starkare känsla av tillhörighet och spridning av demokratiska normer över gränserna. Betydelsen är särskilt tydlig i fallet Ukraina, där en omfattande diaspora kan spela en avgörande roll för legitimiteten i framtida val efter kriget.
- Personlig röstning är den vanligaste formen av utlandsröstning och används i 74 länder, medan poströstning är mindre vanlig och förekommer i 21 länder.

- Valdeltagandet bland den globala diasporan är relativt lågt, omkring 55 procent i 29 val under 2024, jämfört med ett genomsnittligt valdeltagande på 60 procent inom ländernas gränser.

Bakgrund

I rapporten Global State of Democracy 2025 rankas länder i fyra huvudkategorier av demokratisk prestation snarare än en övergripande klassificering. Dessa fyra kategorier är:

- Representation – vilket inbegriper trovärdiga val och effektiv parlamentarisk kontroll.
- Rättsstatsprincipen – såsom rättsväsendets oberoende och i vilken utsträckning människor är fria från politiskt våld.
- Rättigheter – inklusive yttrandefrihet och mötesfrihet och;
- Deltagande – hur engagerade medborgarna är i det demokratiska processer under och mellan valen.

Länkar till lanseringseventet

[Eventsida](#)

[Registrera dig för eventet](#)

[Se livestream av eventet på YouTube](#)

Följ samtalet: #GSoD2025

För pressförfrågningar, vänligen kontakta:

Alistair Scrutton, chef för kommunikation och kunskapshantering
a.scrutton@idea.int, Mobil +46 707 211 098.

Om International IDEA

Internationella institutet för demokrati och fria val (International IDEA) är en mellanstatlig organisation med 35 medlemsstater som har mandat att stödja och främja demokrati i hela världen. International IDEA bidrar till den offentliga debatten om demokrati och bidrar till att stärka processer, reformer, institutioner och aktörer som bygger, främjar och skyddar demokratin, med fokus på valprocesser, konstitutionsbyggande, demokratibedömning samt politiskt deltagande och representation. Genus och inkludering, konfliktkänslighet och hållbar utveckling genomsyrar allt vårt arbete.

International IDEA är en av de mest betrodda globala källorna till data och analys om demokratins hälsa runt om i världen.

Läs mer om oss

För mer information, besök www.idea.int

Facebook: <https://www.facebook.com/InternationalIDEA>

X: https://twitter.com/Int_IDEA

Bluesky: [International IDEA \(@internationalidea.bsky.social\)](https://internationalidea.bsky.social) — Bluesky

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/international-idea>